

Drama Boreale 2026 ensi kerran suomalaisessa taideyliopistossa

Kuvat Teatterikorkeakoulun nettisivuilta.

Helsingissä 6.–8.8.2026 pidetty Drama Boreale 2026 -konferenssi järjestettiin Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun tutkimustapahtumana Tieteellisten seurojen valtuuskunnan tuella. Organisoinnissa olivat mukana Suomen draama- ja teatteriopetuksen liitto (FIDEA), Turun Taideakatemia (Turku AMK), Laajasalon opisto sekä Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja Kallion lukion ilmaisutaidon opetus ja opiskelu.

Konferenssin tapahtumapaikkana oli Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun Kookos-rakennus, Haapaniemenkatu 6. Koko konferenssiväen yhteen kokoavien pääesitelmöitsijöiden esiintymistilana oli teatterisali. Teatterikorkeakoulun muut tilat, perinteisen muotoiset luentosalit täyttyivät esitelmänpitäjien ja paneelikeskustelujen esittäjistä ja heidän yleisöistään, mustat harjoitusstudiot sopivat työpajoihin ja loivat intiimin tunnelman joillekin puheenvuoroillekin.

Kaikkina konferenssipäivinä osallistujille tarjottiin lounas rakennuksessa keskeisellä Torilla. Tunnin ruokailun aikana ehti jutella tuttujen kesken tai tavata uusia henkilöitä ja jatkaa ohjelmassa esitetyn käsittelyä, samoin kahvitauoilla. Ilmoittautumispisteellä oli Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun kirjojen myyntiä.

Drama Borealen vuoden 2026 teemaksi oli valittu *Forces and F(r)ictions*. eli voimia ja kitkaa tai fiktiota. Fiktio ei tullut kovin paljon esille, sen sijaan salaperäistä teemasanaa *kitka* tulkittiin esityksissä ja keskusteluissa eri tavoin. Kitka on viime aikoina tullut tutuksi trendisanana, ja

joissain piireissä pidetään yllä ajatusta kitkan maksimoinnista (*friction-maxxing*), arjen helppouden vähentämistä ja tahallista epämukavuuden sietämisen harjoittelua.

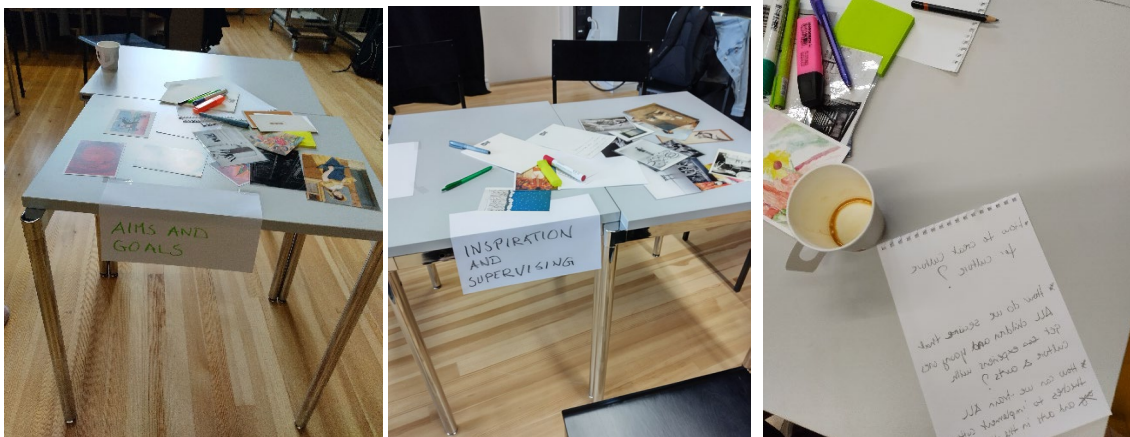
Call for papers -kutsussa oli pyydetty draaman ja teatterin alan kentän toimijoilta ehdotuksia konferenssiin työpajoiksi ja esityksiksi joulukuun loppuun mennessä. Keynote-puhujat paljastettiin kutsussa: tutkija Nina Dahl-Tallgren ja taiteilija-tutkija Katariina Numminen.

Kutsussa pyydettiin esitysehdotuksia kahdeksaan eri teemaan tai kysymykseen, aina ”teatteripedagogiikkaan” tai ”draama- ja teatteripedagogiikkaan” liittyen. Kutsussa esitetyt aihepiirit muuntuivat ohjelmaa koottaessa toisiksi. Konferenssin lopullisessa ohjelmassa oli rinnakkaisia sessioita otsikoilla PERFORMANCE PRACTICES, ECOLOGY AND SUSTAINABILITY, TEACHER ´S ROLE, RESEARCH, AGENCIES AND EMPOWERMENT, DRAMA AS A LEARNING METHOD ja DIVERSITY AND INCLUSION.

Taideyliopiston tilaisuudelta olisi odottanut kansainväliselle asiantuntijajoukolle räätälöityä teatteritaiteellisten tai laajasti esittävien taiteiden piiriin kuuluvien esitysten muodossa olevaa ydinohjelmaa, tai ainakin oheisohjelmaa, parhaassa tapauksessa teemojen käsittelyä taiteen keinoin.

Drama Boreale 2026 kokosi paikalle 140 osallistujaa 18 eri maasta, rinnakkaisesityksiä piti yhteensä 67 henkilöä.

Konferenssin ennakkotilaisuutena järjestettiin FIDEAn toimesta Kallion lukion juhlasalissa keskiviikkona 5.8.2026 kansainvälinen tutkijatapaaminen fasilitaattoreina Mari Martin, Katja Paakki, Juho Sarno ja Pirjo Vaittinen. Tilaisuuteen oli ilmoittautunut ennalta 34 osallistujaa. Paikalle tuli 11 henkilöä, eri maista, kaukaisimmat Romaniasta ja Kreikasta. 1,5 tunnin aikana käytiin intensiivisiä keskusteluja ryhmissä. Keskustelujen aikana oli tarjolla myös kahvia ja teetä. Yhteystietolistaan sai halutessaan jättää omat yhteystietonsa muille osallistujille välitettäväksi.

Kuvat Mari Martin.

Torstiaamuna 6.8.2026 klo 9:00 avajaistilaisuudessa puhui konferenssin järjestelytoimikunnan puheenjohtaja, Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun opetuksesta vastaava varadekaani, teatteritaiteen tohtori, yliopistonlehtori ja teatteriopettajien maisteriohjelman johtaja Riku Saastamoinen.

Kaikille konferenssin osallistujille tarkoitetuista esityksistä Taideyliopiston Teatterikorkeakoulussa tutkijana parhaillaan toimivan Nina Dahl-Tallgrenin luento esittävän taiteen viemisestä kouluun oli perjantain 7.8. ohjelmassa saanut otsikon *Forces and f(r)ictions of performative pedagogy: becoming-with performing Arts and curriculum and reconfiguration learning within compulsory education*.

Nina Dahl-Tallgrenin sekä väitöskirjassaan että SMIL- hankkeessa (Scenkonst med i lärande) esittelemää ”performatiivista oppimista” myös jo edellisenä päivänä yhdessä pohjoismaisten tutkimuskumppaniensa verkoston kanssa.

Toinen keynote-esitys oli konferenssin päätöspäivään, lauantaiamuun, oli sijoitettu helsinkiläisen teatteriohjaajan ja dramaturgin ja Taideyliopiston Teatterikorkeakoulussa professorina vuosina 2014–2019 työskennelleen, väitöskirjaansa viimeistelevän Katariina Nummisen luento otsikolla *On Play. On Beginnings. On Gaps, Interruptions, and Spaces In-Between*.

Kaikkina kolmena päivänä oli valittavana isosta joukosta draamatyöpajoja, asiantuntijapuheenvuoroja ja tieteellistä tutkimusta esitteleviä luentoja. Olin tietysti koonnut itselleni omien kiinnostuksen kohteitteni mukaisesti oman valikoiman.

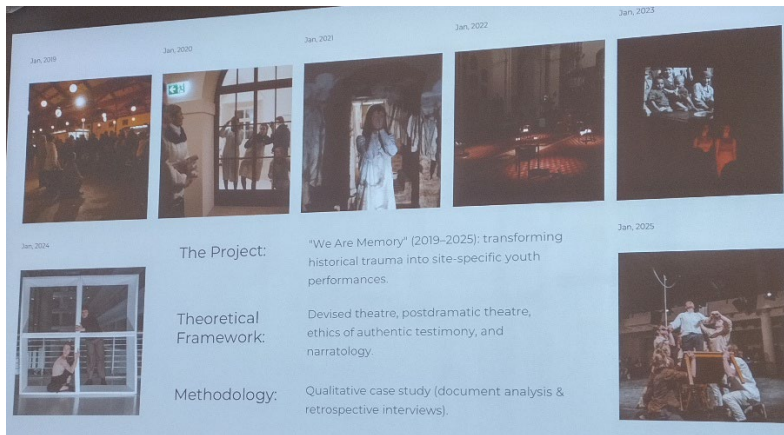
Torstaina kävin kuuntelemassa performanssitaitelija TT Pilvi Porkolaa, muistutin ajoista Turussa ja kysyin hänen oman taiteensa sanaston opettamisesta ja oppimisesta. Sitten seurasin Sanna Saarelan toimittaman inklusiivista ja saavutettavaa teatteria esittelevän Suomen harrastajateatteriliiton julkaiseman kirjan esittelyä. Sain englanninkieliseen kirjaan *Theatre belongs to all!* haastateltavina olleiden taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän suorittaneiden ja aktiivisesti inklusiiviseen teatteritoimintaan sijoittuneiden teatteritähkien nimikirjoitukset.

Puheenvuorossa viittasin tamperelaisen näyttelijän Riikka Papusen kokemuksiin työskentelystään CP-diagnoosin saaneen tätinsä kanssa näyttämöllä. Hänen väitöskirjastaan olen kirjoittanut artikkelin otsikolla ”Skådespeleri inom livsetikens ram” (Drama 2025/2, 34–39).

Paneelikeskustelu yhteispohjoismaisesta DRAMA-lehdestä oli konferenssin ohjelmassa perjantai-aamuna. Päätoimittaja Madeleine Bernstein Harris kertoi lehden levikistä ja saatavuudesta, vastasi kysymyksiin aihepiiristä ja korosti lehden kannattelevan yhteyksiä konferenssien välillä. Lehden merkitys on tärkeä sekä draamatoiminnan edistämässä julkaisemalla kuvauksia hyvistä käytänteistä että eri maissa tehtävän tieteellisen tutkimuksen esittelyssä. Kielikysymyksen osalta lehden liberaalit linjaukset toimivat paremmin kuin aikaisemmin uuden tekniikan avulla.

Perjantaina kiinalaistaustainen nuori tutkija brittiläisestä Birminghamin yliopistosta, You Lyu, esitteli omaa liikekieltään havainnollistavana käyttäen kulttuurienvälisen fyysisen teatterin pedagogiikkaa.

Konferenssiohjelman mielestäni mielenkiintoisin istunto oli perjantaina iltapäivällä. Serbiasta lähtenyt Tamara Pomoriškin oli Prahassa tehnyt EU- yhteistyöhankkeen alankomaalaisten kanssa. Nuoret teatterintekijät haastattelivat toisen maailmansodan kokeneita eurooppalaisia, saivat arkistoista ja dokumentaarisen aineistosta aineksia omiin teksteihin, audio-visuaalisiin ja koreografisiin esityksiinsä.

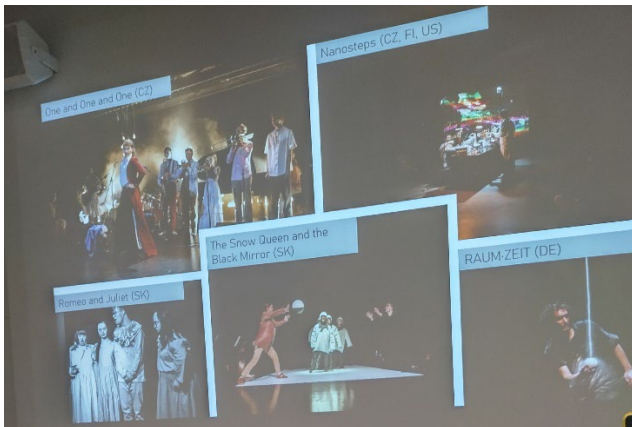

Muut valokuvat esityksistä kirjoittajan.

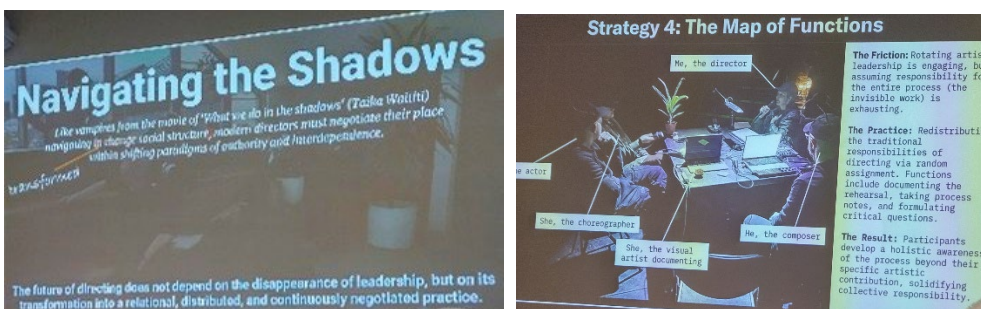
Kauimpaa, Etelä-Afrikasta, tulleet Kristina Johnstone and Lelia Bester käsittelivät esityksessään esitys *Theatre-making, speculative histories and rehearsing the future: The creative process of Automaton(tik) (2025)* Etelä-Afrikassa Pretorian yliopiston taidekorkeakoulussa (School of the Arts) toteuttamaansa pedagogista ja taiteellista prosessia nimeltään *Automaton(tik)*. Se syntyi Rory du Plessisin *Automaton(tik): In Remembrance of the Patients of the Fort England Psychiatric Hospital (2025)* -runokirjan pohjalta. Historiasta ja niukoista autenttisista tarinansirpaleista ammentanut teatteriesitys oli tutkiva prosessi, jossa sekä opiskelijaesiintyjä että luovaa työryhmää kannustettiin pohtimaan potilaiden ympärille kietoutuvia menneitä ja nykyisiä näkemyksiä.

Lauantaina oli vuorossa slovakialaisessa ammattiteatterissa toimivan Dominika Dudasovan kertomus monenlaisesta nuorten parissa tehtävästä työskentelystä.

Toisena oli liettualaisen väitöskirjatutkijan Monika Klimaitė-Daunienėn esitys omasta ohjaajantyön tutkimuksesta otsikolla *What does the director do in the shadows: designing the framework for coalitional creation* – tutkimusaiheena teatteriohjaajan muuttuva rooli kollektiivisen luomisen vaatimusten kannalta.

Lauantaina norjalaiset draamaopettajat tarjosivat norjalaisen koulun ilmaisutaidon lukiolaisille suunnitellun tunnin työpajan otsikolla *On thin ice*. Käteen annettiin jääpala. Sitä kuljettaessa ja sen tuntua sanallistettaessa syntyi vähän selkeämpi kuva siitä, miten kohtalokasta suurten ikijäätiköiden sulaminen on.

Torstain iltaohjelman oli FIDEAn järjestämä Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan isännöimä vastaanotto Kallion lukiossa. Perjantaina konferenssipäivän jälkeen oli mahdollisuus osallistua FIDEAn illanviettoon Villa Wuoriossa Helsingin Laajasalossa.

Konferenssin loppupaneelin päätteeksi islantilaiset osallistujat valtasivat laulaen kutsuakseen osallistujat seuraavaan konferenssiin Islantiin kolmen vuoden kuluttua.

Konferenssiohjelmassa ollut tietoja osallistujien tutkinnoista. Taustayhteisötiedoista päätellen esimerkiksi tutkijatapaamisesta kiinnostuneita olivat muutkin kuin tutkijat. Konferenssikutsussa oli mainittu tuki erityistä esteettömyyttä tai saavutettavuutta tarvitseville. Konferenssin osallistujien

yleisen valkoisuus ja valtavirtaisuus oli kuitenkin ilmeistä. Diversiteetti tuli mukaan esityksissä, ihmiskeskeisyydestä luopuminen, maan ja maailmojen syleileminen. Pidän myös monikielisyyttä sopivana yhdessä työskentelyssä tämän päivän maailmassa.

Drama Boreale 2026 -konferenssissa oli esillä kysymys draaman sisällyttämisestä oppiaineena kansallisiin opetussuunnitelmiin. Islantilaisilta kuulin, ettei oppiaineasema ratkaise todellista toteutumista. Suomen osalta väitettiin, että koulussa on tilaa draamalle. Lähitulevaisuudessa on kuitenkin myös uhkia, joista pitää puhua. Ja on puhuttava laajasti draaman, teatterin, esittävien taiteiden ja kaiken taiteen ja kulttuurin antamista luovuuden mahdollisuuksista.

Konferenssin järjestävät pyysivät kirjoittamaan feedbackiä yhden avoimen vastauksen laatikon sisältäneeseen kyselyyn.

Pirjo Vaittinen, FT, kirjallisuuden, teatterin ja taidekasvatuksen tutkija